

***Monochamus* Dejean (nieeuropejskie)**

Żerdzianki

UE: I/A/I (a) 14.
PL: 1/A/1 A. 14.

Larwa i postać dorosła *Monochamus urussovii* (Fischer, 1806)

***Monochamus* Dejean (nieeuropejskie)**

Żerdzianki

Rośliny żywicielskie: drzewa iglaste, w zależności od gatunku owada określony zakres roślin żywicielskich.

Objawy występowania: Szkodniki drzew osłabionych i drewna. Larwy powodują rozległe uszkodzenia w postaci taśmowatych korytarzy (spłaszczonych w przekroju) przebiegających w różnych partiach drzewa. Jaja składane w lejkowatym nacięciu wygrzonym przez samicę w korze. Młode larwy żerują tuż pod korą wygrzając płacowate komory, starsze wgryzają się w głąb drewna. Korytarze wypełnione są ciasnno ubitymi trocinkami, które mogą wysypywać się spod pękniętej kory. Na końcu korytarza znajduje się kolebka poczwarkowa odizolowana grubą zatyczką z długich wiórków. Chrząszcz opuszcza drzewo przez okrągły w przekroju otwór wylotowy. Postaci dorosłe mogą ogryzać młode pędy w wyniku czego pojawiają się wycieki żywicy w miejscach zranień. Żerdzianki są wektorami kwarantannowego gatunku nicienia: węgorzka sosnowca (*Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhere) Nickle et al.).

Identyfikacja i biologia: Jaja wydłużone, białawe, w zależności od gatunku ok. 3–5 mm długości i ok. 1–2 mm szerokości. Larwy budowy typowej dla larw chrząszczy z rodziny kózkowatych: ciało wydłużone, spłaszczone w płaszczyźnie grzbieto-brzusznej, głowa wciągnięta w rozszerzone przedplecze. Brak odnóży odwłokowych, na segmentach odwłokowych obecne poduszki ruchowe. Larwa zabarwiona białokremowo z ciemną głową. W zależności od gatunku osiąga długość ok. 20–60 mm. Poczwarka typu wolnego, przypomina postać dorosłą. Zabarwiona białawo. Czulki spiralnie zwinięte na brzusznej stronie tułowia. Postać dorosła to chrząszcz o umiarkowanie wydłużonym ciele, w zależności od gatunku osiągający ok. 20–50 mm długości. Ciało barwy czarnej lub ciemnobrunatnej, pokryte różnie zabarwionymi włoskami tworzącymi u poszczególnych gatunków często charakterystyczny wzór. Czulki 1,5–2,5 raza dłuższe od ciała, przy czym u samców są znacznie dłuższe niż u samic. Przedplecze po bokach z ostrym stożkowatym wyrostkiem. Pokrywy równoległoboczne lub nieco zwężone ku wierzchołkowi, w przedniej połowie lub tylko u nasady grubo i ziarniste punktowane. Na świecie występuje ok. 130 gatunków z tego rodzaju, w Polsce pięć.

Termin lustracji i pobieranie prób: Przeglądać rośliny i drewno przez cały sezon wegetacyjny poszukując objawów występowania szkodnika i samych szkodników. Do analizy laboratoryjnej przekazywać okazy żywe lub uśmiercone i zakonserwowane w odpowiedni sposób.